

1958

ANDRA KAMMAREN

Nr B 8

16—21 oktober

Debatter m. m.

Torsdagen den 16 oktober

	Sid.
Talmannens hälsningsanförande	3
Interpellationer av:	
herr Helén ang. extraordinära åtgärder från statsmakternas sida med anledning av det rådande läget inom kriminalvården	4
herr Vigelsbo ang. vissa jordbrukares svårigheter att fullgöra be- talning av räntor och amorteringar å tidigare utlämnade stödlån	6
herr Boija ang. den svenska textilindustriens aktuella läge och framtidsutsikter	7
herr Lothigius ang. de svenska insatserna för hjälp till länder, som befinna sig i utveckling mot ett mera industrialiserat och ut- vecklat ekonomiskt system	8
herr Magnusson i Borås ang. eventuella åtgärder för att förhindra import av textilvaror till dumpingpriser	9
herr Christenson i Malmö ang. en aktivisering av den svenska handelspolitiken	10
herr Gustavsson i Alvesta ang. frågan om komplettering av vissa jordbruksfastigheter med skogsmark	11
herr Gustafsson i Kårby ang. ytterligare utredning rörande öv- nings- och skjutfält för IV militärområdet och infanteriets skjutskola	12

Tisdagen den 21 oktober

Interpellationer av:

fru Boman i anledning av den akuta bristen på medicinskt utbild- nad personal	17
herr Hedin ang. ifrågasatt utvidgning av 1956 års klientelunder- sökning rörande ungdomsbrottslingar	17

Torsdagen den 16 oktober

Kl. 14.00

§ 1

Herr TALMANNEN öppnade sammanträdet med följande ord:

Jag hälsar kammarens ärade ledamöter välkomna till fortsatt arbete.

§ 2

Herr talmannen meddelade, att kammarens sekreterare på grund av sjukdom tills vidare vore förhindrad att tjänstgöra och att sekreteraren Sune Johansson, som vore utsedd av herr talmannen att vid förfall för sekreteraren bestrida sekreterargöromålen inom kammaren, tills vidare komme att föra kammarens protokoll.

§ 3

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna intyg:

Att Annie Kristina Magdalena Wallerius-Gunne, född Wallerius, är född den 29 juli år 1912 i Göteborg, Vasa församling i Göteborgs och Bohus län, är svensk medborgare, är gift den 2 augusti 1958 med byråchefen Stig Elof Gunne, född den 4 november 1912, betygar Göteborgs uppborädsverks avdelning för Carl Johans församling den 25 augusti år 1958.

Yngve Hellman
Mantalskommissarie

§ 4

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg:

Riksdagsman Birger Nilsson, född 15/6 1912, Östersund, som lider av inflammation i h. öra, är oförmögen till arbete tills vidare.

Östersund den 3/10 1958

Rolf Aust
lasarettsläkare

Herr Nilsson i Östersund beviljades ledighet från riksdagsgöromålen från och med innevarande dag tills vidare.

Vidare föredrogos följande till kammaren inkomna ansökningar:

Riksdagens Andra Kammare,
Stockholm

Härmed får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet den 16—17 oktober 1958 på grund av utlandsresa.

Stockholm den 7 oktober 1958

Sigrid Ekendahl

Härmed får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 16—18 oktober 1958 för deltagande i sammanträde med Europarådets rådgivande församling.

Stockholm den 30 september 1958

Gunnar Heckscher

Undertecknad, som medföljer statens forskningsråds resa till Göteborg, Oslo och Trondheim, får härmed anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 17—23 oktober.

Ove Sansmoe

Undertecknad, som medföljer den s. k. skolutredningen, får härmed anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 17—23 oktober.

Stockholm den 16 oktober 1958.

Birgitta Sjöqvist

Härmed anhåller jag vördsamt om ledighet från riksdagsgöromålen den 16—18 okt. för beivrande av sammanträde med Europarådets rådgivande församling.

Åkersberga den 4 okt. 1958.

Gunnel Olsson

Interpellation ang. extraordinära åtgärder från statsmakternas sida med anledning av det rådande läget inom kriminalvården

Till Riksdagens Andra Kammare

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om tjänstledighet från riksdagsgöromålen räknat från höstsessionens början tills vidare under den tid, som åtgår för fullföljande av uppdrag såsom ombud vid Förenta Nationernas generalförsamling i New York.

Uppsala i oktober 1958.

S. G. W. Wahlund

Undertecknad anhåller härmed om ledighet från riksdagsgöromålen under tiden 16—18 okt. för att delta i Europarådets session i Strasbourg.

Linköping i okt. 1958

Ingemar Andersson

*Till Andra Kammarens Kansli,
Stockholm*

Då jag är förhindrad att närvara vid Andra Kammarens sammanträde torsdagen den 16 oktober, får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet nämnda dag.

Brodalen den 14 okt. 1958.

Ernst V. Staxäng

Andra Kammarens Kansli, Stockholm

För deltagande i Europarådets höstsession får jag anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen från och med den 16 okt. till och med den 19 okt. 1958.

Walter Sundström

För deltagande i sammanträde med Europarådet får jag anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden t. o. m. 22 okt.

Rådom den 8 okt. 1958.

Gunnar Hedlund

Till Riksdagens Andra Kammare.

Härmed får jag vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet från den 16 oktober till omkring den 10 november 1958 för deltagande som svensk de-

legat i Förenta Nationernas generalförsamlings trettonde ordinarie möte.

New York den 8 oktober 1958.

Nils Agerberg

Kammaren biföll dessa ansökningar.

§ 5

Interpellation ang. extraordinära åtgärder från statsmakternas sida med anledning av det rådande läget inom kriminalvården

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr HELEN (fp), som anförde:

Herr talman! Statistiken över antalet straffade personer visar en klar tendens till ökning av den totala brottsligheten i Sverige under senare år. Sådana siffror ger emellertid ingen fullständig bild av läget på det kriminalpolitiska området. Till bilden hör nämligen också, att den s. k. upplärningsprocenten, d. v. s. antalet upplärade brott i förhållande till antalet begångna, har sjunkit mycket kraftigt, viket måste ses som en direkt följd av polisverksamhetens bristande resurser. Mellan 1950 och 1955 sjönk upplärningsprocenten för den totala brottsligheten från 52 till 42,7. För s. k. tillgreppsbrott, stölder och inbrott m. m., var upplärningsprocenten 24,8 % för hela landet. I Stockholm, där polisbristen är svårast, var andelen upplärade tillgreppsbrott i förhållande till antalet begångna endast ca 13 %.

Två andra oroande drag inom det kriminalpolitiska området är dels den tendens till brutalare brottslighet som tar sig uttryck i ett ökande antal våldsbrott, sexualförbrytelser och andra grovare typer av brott, dels den tilltagande ungdomsbrottsligheten.

För närvarande saknar samhället tillräckliga resurser för att möta denna utveckling med effektiva motåtgärder. Jag skall i fortsättningen peka på några av de vid sidan av polisverksamhetens

Interpellation ang. extraordinära åtgärder från statsmakternas sida med anledning av det rådande läget inom kriminalvården

otillräckliga resurser enligt min mening allvarligaste bristerna härvidlag.

Inom fängvården är läget ytterst besvärande dels på grund av stor platsbrist som försvårar straffverkställigheten, dels på grund av den låga lokalstandardens hos många fängvårdsanstalter, en brist som givetvis blir särskilt märkbar när anstalterna måste överbeläggas.

Platsbristen vid fängvårdsanstalterna har dessutom i ett särskilt sammanhang fått rent juridiska konsekvenser av ganska allvarlig art. Genom att fängvårdsstyrelsens s. k. förvaringsräjong inte förfogar över erforderligt antal platser har till förvaring dömda personer i strid mot gällande lagstiftning placerats vid fängvårdsanstalter avsedda för normalt fängvårdsklientel. Denna fråga uppmärksammades under vårriksdagen med anledning av att två förvaringsklientel avsedda anstalter, trots avstyrkande från bl. a. fängvårdsstyrelsen, överfördes till annan räjong inom fängvården.

När det gäller ungdomsbrottsligheten är läget, som redan berörts, mycket kritiskt. Den svåra platsbristen vid ungdomsvårdsskolorna gör att samhällets ingripanden mot unga lagöverträdare i många fall helt eller delvis förlorar sin verkan. Genom att väntetiden för intagning ofta är lång, får den dömda tillfälle att återfalla i kriminellt beteende, innan han kan omhändertagas. På allmänheten gör detta förhållande det intrycket, att samhället över huvud taget inte reagerar mot brott som begås av ungdomar, och för dessa ungdomar själva framstår ett polis- och domstolsingripande inte som något avskräckande då det i många fall endast leder till en verkningslös varning.

I första hand måste detta mötas genom en utbyggnad av ungdomsvårdsskolorna, och det är anmärkningsvärt att man trots ett långt och omfattande utredningsarbete ännu inte lyckats lösa ens de mest akuta svårigheterna på detta område.

Vid sidan av en utbyggnad av ungdomsvårdsskolorna bör man emellertid också inrikta sig på andra åtgärder, varvid t. ex. ett försök att utöka fosterhemsverksamheten bör prövas. Ett förslag från folkpartihåll i den riktningen framfördes under vårriksdagen 1958.

Även inom alkoholistvården är platsbristen besvärande. Enligt socialstyrelsens beräkningar fattades i oktober förra året inte mindre än 483 platser vid vårdanstalterna för alkoholmissbrukare. Detta minskar givetvis i hög grad effekten av samhällets ingripanden mot de alkoholskadade. Länsstyrelsernas intagningsbeslut leder inte till omedelbara åtgärder, och i många fall måste resolutionsförfarandet upprepas då den för verkställighet tillmätta tidsfristen utlöper. När det gäller intagning enligt den indikation som avser »farliga alkoholister» — allvarliga fall av alkoholism där man kan befara våldsverkan från klienten — kan det på grund av anstalternas ringa kapacitet bli nödvändigt att införa vederbörande i häkte i avvaktan på att plats kan beredas på lämplig vårdanstalt. Anstalternas standard är i många fall, vad gäller både lokaler och vårdmetoder, mycket starkt kritiserad, och det har med rätta ifrågasatts om många av anstalterna fyller annan uppgift än att för en kort tid förvara den intagne. Någon egentlig vård kan på grund av brist på medicinsk personal och vederhäftig arbetsterapi inte ges.

Såväl i fråga om de förebyggande som i fråga om de omhändertagande åtgärderna förutsätter ett gott resultat en aktiv och fortlöpande kriminalpolitisk forskning och som underlag för denna forskning en utvecklad statistisk analys av brottsligheten. Tyvärr måste det konstateras att detta område starkt försumrats. Trots att utredningsresultat gällande såväl en bättre kriminalstatistik som en aktivare kriminologisk forskning förelåg redan 1954 har några åtgärder av betydelse ännu inte kommit till stånd.

Interpellation ang. vissa jordbrukares svårigheter att fullgöra betalning av räntor och amorteringar å tidigare utlämnade stödlån

Inför alla dessa mycket svåra brister i vårt kriminal- och socialväsende — poliskårens underbemanning och obekväma arbetsförhållanden har här inte närmare berörts men utgör en viktig gren i orsakssammanhanget — kan man endast göra det konstaterandet, att samhället befinner sig i en situation, där snabba åtgärder är nödvändiga om den oroande utvecklingen skall kunna hejdas.

Den långa rad av utredningar som arbetar med dessa uppgifter måste påskyndas och utredningar som arbetar inom angränsande områden samordnas. Där uppenbara behov föreligger — t. ex. när det gäller anordningar för tillrättaförande av kriminell ungdom — kan det knappast vara försvarligt att ständigt hänvisa till pågående utredningar. Redan för fyra år sedan begärde jag av regeringen en dylik samordning på detta område. Vad som skett i den vägen, t. ex. i justitiedepartementets parlamentariska studiegrupp, är icke tillräckligt. Det fordras ett krafttag över departementsgränserna. Den stora statliga ungdomsvårdskommittén anvisade redan för flera år sedan vissa vägar till ett sådant samlande grepp.

Insatser på dessa områden förutsätter i regel inga nya reformer utan kräver ofta endast ett fullföljande av redan fattade beslut. De statsfinansiella konsekvenserna av åtgärderna är ej så avskräckande att de får förhindra energiska åtgärder.

I detta sammanhang vill jag ta upp ytterligare en fråga som har samband med medborgarnas allmänna rättskydd, nämligen frågan om skadeersättning i samband med brott. Det är enligt min mening viktigt att man även uppmärksammar den skadelidande parten. Frågan härom har under senare år vid flera tillfällen aktualiserats i riksdagen. 1952 begärdes sålunda i skrivelse till Kungl. Maj:t en förutsättningslös utredning om uttagande av skadestånd genom införsel. Detta beslut ledde till

att frågan togs upp inom strafflagberedningen.

1954 yttrade första lagutskottet i avslutning till ett par nya motioner om allmänhetens skadeståndsanspråk med anledning av det tilltagande biltjuveriet, att man skulle avvakta strafflagberedningens betänkande. Detta har nu kommit men innehåller ingenting som lämnar målsäganden något verksamt skydd. Nu har frågans vidare behandling sammankopplats med arbetet på en ny utredningslag. Denna revision berör emellertid i huvudsak verkställighetsfrågor och inte de aspekter på problemet som här är aktuella. Med hänsyn till ämnets omfattning och stora principiella och praktiska betydelse vore det rimligt att frågan behandlades med större skyndsamt och i särskild ordning.

Med hänvisning till det anförda vill jag hos kammaren anhålla om tillstånd att till hans excellens statsministern få ställa följande frågor:

1. Delar regeringen uppfattningen, att det rådande läget inom kriminalvården, kännetecknat av en stigande brottslighet och otillräckliga resurser från samhällets sida att komma till rätta därmed, är så allvarligt att det kräver extraordinära åtgärder från statsmakternas sida, och vilka konkreta åtgärder ämnar regeringen i så fall föreslå eller vidtaga?

2. Vill regeringen vidtaga särskilda åtgärder för att få frågan om skadeersättningar för dem som drabbas av brott skyndsamt utredd?

Denna anhållan bordlades.

§ 6

Interpellation ang. vissa jordbrukares svårigheter att fullgöra betalning av räntor och amorteringar å tidigare utlämnade stödlån

Ordet lämnades på begäran till

Herr VIGELSSBO (cp), som yttrade:
Herr talman! På grund av fjolårets

Interpellation ang. den svenska textilindustriens aktuella läge och framtidsutsikter

svåra skördekatastrof inom stora delar av landet medgav statsmakterna då uppskov med såväl betalning av räntor som amorteringar å tidigare lämnade stödlån till jordbrukare. Detta uppskov var en nödvändig och betydelsefull hjälp åt det skuldsatta jordbruket. Men det innebär givetvis, att dessa utgifter i år kommer att drabba många jordbrukare med ökad tyngd.

Även innevarande års skörd, som på många håll och i stor utsträckning ännu ej är bärgad, har i stora delar av landet visat sig vara såväl kvantitativt som kvalitativt icke fullvärdig. För många jordbrukare blir alltså även i år det ekonomiska utbytet av skörden svagt. Med den betydande inkomsteftersläpning, som kännetecknar hela jordbruket i dess nuvarande läge, kommer den ekonomiska situationen att bli mycket svår.

Många jordbrukare kommer inte att ha möjligheter att klara räntebetalningar och amorteringar på de stödlån, som de tidigare erhållit. Ansökningar om ytterligare uppskov med betalning av räntor och amorteringar inkommer nu dagligen till lantbruksnämnderna. Man frågar sig vad lantbruksnämnderna skall göra i rådande situation. Många jordbrukare har ju helt enkelt ingenting att betala med. Det synes därför nödvändigt att även i år anstånd med dessa betalningar medges jordbrukare, som befinner sig i ett bekymmersamt ekonomiskt läge.

Med anledning av vad jag här har anfört anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet framställa följande frågor:

Har herr statsrådet uppmärksammat de svårigheter som många jordbrukare nu har att fullgöra betalning av räntor och amorteringar på tidigare utlämnade stödlån, och har herr statsrådet i så fall för avsikt att vidtaga åtgärder till hjälp för dem i denna situation?

Denna anhållan bordlades.

§ 7

Interpellation ang. den svenska textilindustriens aktuella läge och framtidsutsikter

Herr BOIJA (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Den för någon tid sedan beslutade driftnedläggelsen vid Malmö Yllefabriks-Aktiebolag (MYA) har ånyo understrukit det allvarliga läge som den svenska textilindustrien befinner sig i. Som bekant är det en lång rad företag inom textilfabrikationsområdet som tvingats lägga ned sin drift i vårt land under senare år. Inom ylleindustrien, vilken är den hårdast drabbade fabrikationsgrenen, har sedan 1952 ett 40-tal fabriker nedlagts. Enbart under innevarande år har sju företag med ca 1 000 anställda tvingats upphöra med sin verksamhet.

Bakom den svenska textilindustriens svårigheter ligger ytterst en allmän och djupgående strukturell förändring av textilindustrien i världen. Den omvandling av den europeiska och svenska textilindustriens arbetsförutsättningar som här försiggått hade emellertid säkerligen den svenska textilindustrien kunnat bättre övervinna därest dels det allmänna ekonomiska klimatet utvecklats sig gynnsammare inom landet under de gångna åren — med en allmänt lägre och mera konkurrenskraftig kostnadsnivå gentemot utlandet — och dels icke särskilda omständigheter tillåtits verka. Jag syftar här på den underprisimport av dumpingkaraktär, som förekommit och som visat en fortgående ökning. Enighet torde råda bland såväl företagsledningarna som de anställdas organisationer, att det framför allt är denna underprisimport av stapelvaror i låga kvalitéer som är orsaken till det akuta och starkt förvärrade krisläget inom yllefabrikationen.

Överhängande risk föreligger utan tvekan att ytterligare företagsnedläggningar framtingas, om inte skyndsamt

Interpellation ang. de svenska insatserna för hjälp till länder, som befinna sig i utveckling mot ett mera industrialiserat och utvecklat ekonomiskt system

ma åtgärder vidtages i syfte att hejda utvecklingen. Politiken bör givetvis utformas bl. a. mot bakgrunden av en bedömning av den svenska textilindustriens möjligheter på längre sikt. Såvitt kan bedömas är konsumtionen av yllevaror i Europa i klart stigande. Den överkapacitet inom yllefabrikationen i Europa, som uppstod efter kriget, synes snart vara borta. Inte minst mot de framtidsutsikter, som här skymtar, synes det därför vara djupt olyckligt om den kris, som nu inträtt i ett akut läge, icke snabbt möts med lämpliga motåtgärder från samhällets sida utan får framtvinga en fortsatt omfattande driftnedläggelse med åtföljande arbetslöshet för de anställda och ett förödande av de kapitalvärden som är nedlagda i anläggningarna.

Dagens problem gäller därför att övervinna det krisläge som nu ytterligare tillspetsats och som kan bedömas vara av i stort sett övergående natur. Här för krävs lämpliga åtgärder från samhällets sida. En sådan åtgärd är ett ikraftträdande av väl avpassade minimitullsatser, varom Kungl. Maj:t enligt uttalande av bevillningsutskottet av årets sommarriksdag har fått erforderlig fullmakt. En annan åtgärd, som jag här i exemplets form vill nämna, är gynnsammare skatteregler, varigenom företagens egen kapitalbildning stärkes. Härvidlag spelar varulagervärderingsreglerna jämte den extra skattesatsen en särskilt stor roll.

Med hänvisning till det anförda får jag anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för handelsdepartementet framställa följande frågor:

Är herr statsrådet i tillfälle att inför kammaren redogöra för hur regeringen ser på den svenska textilindustriens aktuella läge och framtidsutsikter samt vilka åtgärder regeringen är beredd vidtaga för att möta de akuta och tillspetsade svårigheter, som inträtt och

vilka mot bakgrunden av utvecklingen på längre sikt kan anses vara av övergående natur, därest föreliggande onormala importkonkurrens kan övervinnas?

Denna anhållan bordlades.

§ 8

Interpellation ang. de svenska insatserna för hjälp till länder, som befinna sig i utveckling mot ett mera industrialiserat och utvecklat ekonomiskt system

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr LOTHIGIUS (h), som yttrade:

Herr talman! Frågan om vårt lands medverkan i hjälpen till »underutvecklade» länder har vid flera tillfällen varit före i riksdagens debatter. Utom riksdagen har diskussionen varit ännu livligare.

Frågan om hjälp till »underutvecklade» länder kommer sannolikt att den närmaste tiden få stor aktualitet i internationellt sammanhang. Skapandet av Förenta Nationernas särskilda fond, till vilken Sverige av allt att döma kommer att få medverka, avser ju att möjliggöra kapitalhjälp i anslutning till de internationella organisationernas tekniska biståndsverksamhet. Det blir här fråga om ett tillägg till den mera begränsade och strängare kontrollerade investeringsverksamhet, som bedrivs av världsbanken. Tillkomsten av den särskilda fonden innebär emellertid icke att andra former av hjälpverksamhet blir mindre betydelsefulla. Förenta Nationernas och dess fackorgans utvidgade tekniska biståndsverksamhet har år från år krävt ökade svenska insatser. Det är troligt att dessa bidrag även i fortsättningen kommer att vara betydande. Betydelsen härav ökas därigenom att de amerikanska bidragen står i direkt relation till vad andra länder satsar.

Sverige har som bekant på senare år bedrivit även bilateral hjälpverksamhet.

Interpellation ang. eventuella åtgärder för att förhindra import av textilvaror till dumpingpriser

De svenska insatserna har därvidlag finansierats dels med statsmedel, dels med medel som insamlats på enskild väg. De har till stor del inriktats på utbildning, dels genom projekt utomlands, dels genom kurser som ordnas i Sverige. Detta arbete har ett visst sammanhang också med den svenska exportens utveckling på de transoceaniska marknaderna. I viss utsträckning kommer kanske de »underutvecklade» ländernas industrialisering att medföra ökad konkurrens för svenska företag, men i regel torde man böra räkna med vidgade marknader och ökade exportmöjligheter. Ur den synpunkten bör frågan om ökade exportkreditgarantier ses. De hittillsvarande garantierna används huvudsakligen för export till »underutvecklade» länder, men villkoren är sådana att de i första hand gäller kortfristiga krediter. Det är därför av vikt att vi får ett exportkreditgarantisystem, som skulle möjliggöra för svenska företag att lämna krediter av den typ som exempelvis Västtyskland i stor utsträckning ställer till förfogande.

Av allt att döma är det sålunda ofrånkomligt att de svenska insatserna på detta område ökas ganska kraftigt under de närmaste åren. I detta läge är det emellertid särskilt angeläget att utvidgningen sker efter en grundligt genomtänkt plan och att riksdagen i god tid och i ett sammanhang får ta ställning till de olika problem som sammanhänger därmed.

Av dessa skäl får jag härmed anhålla om kammarens tillstånd att till statsrådet fru Lindström rikta följande fråga:

Vill statsrådet lämna kammaren en redogörelse för regeringens planer på längre sikt och i avseende på den närmaste tiden i fråga om de svenska insatserna för hjälp till länder, som befinner sig i utveckling mot ett mera industrialiserat och utvecklat ekonomiskt system?

Denna anhållan bordlades.

§ 9

Interpellation ang. eventuella åtgärder för att förhindra import av textilvaror till dumpingpriser

Ordet lämnades på begäran till

Herr MAGNUSSON i Borås (h), som anförde:

Herr talman! Textilindustriens konkurrensförhållanden har under den senaste tiden ytterligare förvärrats och det ena företaget efter det andra ser sig nödsakat att nedlägga eller inskränka driften. Även mycket väl rationaliserade företag har blivit tvungna att ge upp kampen. Trots att denna industriegren i vårt land har en produktivitet som är högre än på de flesta andra håll i världen, går det icke att uppehålla driften.

Konkurrensen är särskilt besvärlig, då det nu införes textilvaror till priser som icke kan anses bygga på företagsekonomiska grunder. Priserna på färdigvaror ligger icke sällan under priset på råvaran.

Det har hitintills nedlagts så många företag att det finns all anledning att observera förhållandet. Det är icke minst för konsumenterna ett intresse av att vi upprätthåller en någorlunda effektiv textilindustri, då vi annars på sikt får betydligt högre klädkostnader.

Det allvarligaste problemet uppstår emellertid för alla som har sin sysselsättning inom de företag som måste nedläggas. Dessa problem blir så mycket större, när sysselsättningen inom de flesta andra näringsgrenar i dag är svag och därmed försvårar överflyttningar. Inom textilindustrien sysselsättes även många gifta kvinnor som icke har möjlighet att flytta och taga andra anställningar. De anställdas ålder och fysiska förutsättningar lägger också ofta hinder i vägen för omskolning och omflyttning. Det torde icke råda något som helst tvivel om att läget nu är sådant, att det måste anses vara stats-

Interpellation ang. en aktivisering av den svenska handelspolitiken

makternas skyldighet att ingripa för att stävja den besvärande utländska konkurrensen som textilindustrien nu är utsatt för.

Under återopande av vad som anförts får jag hemställa om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet ställa följande fråga:

Anser herr statsrådet att läget inom textilindustrien nu är sådant att speciella åtgärder bör vidtagas för att förhindra importen av textilvaror till dumpingspriser?

Om så är fallet, vilka åtgärder avser herr statsrådet att vidtaga?

Denna anhållan bordlades.

§ 10

Interpellation ang. en aktivisering av den svenska handelspolitiken

Herr CHRISTENSON i Malmö (fp) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Handelsutbytet mellan olika länder är en betydelsefull faktor inom vår utrikeshandel. Under efterkrigsåren har denna form i det kommersiella umgänget med andra stater spelat en väsentlig roll. De handelspolitiska spärrar, som olika länder konstruerat fram för att skydda den nationella produktionen, är en efterkrigsföreteelse, som skapat oro inom världshandeln.

Vad som speciellt är av dagsaktuellt intresse är vår importhandel. Sverige har fört en liberal handelspolitik, och vi tillhör lågtulländerna. Detta är konsekvent med tanke på att Sverige är ett utpräglat exportland. Men fråga är om inte en mera aktiv handelspolitisk linje är nödvändig för våra bytesaffärer. Sveriges traditionella exportvaror utgöres i betydande utsträckning av råvaror och halvfabrikat, t. ex. järnmalm, trävaror, trämassa och jordbruksprodukter. För att möjliggöra denna export får vi ta emot importvaror inom branscher, som verkar hämmande på åtskilliga områden av den svenska produktionen,

t. ex. verkstadsindustrien och textilindustrien. De investeringar som gjorts utomlands och i vårt land förorsakar svärbemästrade avsättningsförhållanden, och man kan förvänta fortsatta överproduktionskriser.

Fråga är om inte mera strikta affärsrättsliga principer bör tillämpas i handelsutbytet och i våra handelsavtal. Vi hade vid årsskiftet liksom vid senare jämförelser i år ett betydande importöverskott. En mattare avsättning av våra exportprodukter och hårdare konkurrens på världsmarknaden med minskade exportinkomster kan få allvarliga konsekvenser för vår valutareserv. Sedan flera år tillbaka har vi miljardimportöverskott med Västtyskland, men däremot är det oroväckande när bytesrelationerna med t. ex. Italien och Holland gått i negativ riktning för Sveriges del. 1957 hade vi med Holland ett underskott med 178 miljoner kronor och med Italien 46 miljoner kronor. Det är länder som vi tidigare haft en relativt balanserad utrikeshandel med. Passiviteten i vår handelsbalans är en allvarlig företeelse, än allvarligare om den ytterligare ökar. Statsmakterna bör ge vissa principiella riktlinjer för den framtida handelspolitiska utvecklingen.

Det gäller även att få avtal där byteshandeln kan ske under ekonomiskt gynnsamma villkor inom likartade varuområden. Kan inte en ömsesidig byteshandel ske i dagens läge och när nya handelsavtal upprättas, bör bytesrelationerna upptas till saklig omprövning. Även på det nordiska planet finns ensidiga handelsavtal. För att ta ett typexempel kan man anföra att Danmark ökat exporten av trälaster och möbler till Sverige ganska kraftigt. Under tiden 1953—1957 har denna danska export ökat från 1 971 000 kronor till 5 401 000 kronor. Den verkliga exporten från Sverige av liknande produkter har endast uppgått för 1957 till 711 000 kronor. Dansk importhandel regleras av importkvoter och valutarestriktioner. Den dan-

Interpellation ang. frågan om komplettering av vissa jordbruksfastigheter med skogsmark

ska utrikeshandelspolitiken bör givetvis ses mot bakgrunden av de speciella svårigheter som den danska utrikeshandeln haft att kämpa med under lång tid.

Den handelspolitiska aktiviteten har under de senaste åren kommit att alltmåra inriktas på skärpta former på det ekonomiska området. Det bör emellertid understrykas att de svenska myndigheterna gjort förnämliga insatser på det handelspolitiska fältet. Men utrikeshandelns kommersiella läge har radikalt förändrats, och åtgärder bör tillgripas för att få en bättre jämvikt i vår betalningsbalans. En aktivisering av den svenska handelspolitiken t. ex. vid förnyelsen av de handelsavtal, som går ut under den närmaste tiden, bör vara en av de åtgärder som bör komma i fråga. Inför förestående gemensamma marknader framträder en förstärkning av den svenska handelspolitiska aktiviteten som naturlig.

Med stöd av vad ovan sagts får jag hemställa om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet ställa följande fråga:

Är herr statsrådet mot bakgrunden av aktuella tendenser till försvagning av den svenska betalningsbalansen och i syfte att upprätthålla och stärka svensk produktion villig att ta initiativ till en aktivisering av den svenska handelspolitiken?

Denna anhållan bordlades.

§ 11**Interpellation ang. frågan om komplettering av vissa jordbruksfastigheter med skogsmark**

Herr talmannen lämnade på begäran ordet till

Herr GUSTAVSSON i Alvesta (cp), som anförde:

Herr talman! För över tio år sedan

gjorde ett antal lantbrukare i Nöttja i Kronobergs län en framställning till Kungl. Maj:t med anhållan om att få återköpa delar av den skogsmark, som ursprungligen tillhört deras fastigheter men som under slutet av 1800-talet på grund av svåra ekonomiska förhållanden för jordbruket såldes till kronan. Som svar härpå meddelade dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, att den blivande lantbruksnämnden skulle få i uppdrag att utreda frågan.

Eftersom den aviserade utredningen dröjde, gjordes i juni 1955 en hemställan till kungl. lantbruksstyrelsen med anhållan att utredningen snarast måtte genomföras. Ganska snart härefter uppdrog lantbruksstyrelsen åt dåvarande byrådirektören Gerhard Larsson att verkställa ifrågavarande utredning, vilken förelåg färdig i oktober samma år. Denna visade, att 52 fastigheter var i behov av komplettering från domänverkets skogar. Dessutom skulle de flesta fastigheterna bli föremål för ägoutbyten. Utredningen tog sålunda sikte på att skapa bärkraftiga och bestående fastigheter.

Två av lantbrukarna, vilka icke var berörda av ägoutbytena utan endast var i behov av stödskog från kronan, gjorde i november samma år, alltså år 1955, en framställning till lantbruksnämnden i Kronobergs län med anhållan att få köpa stödskog i enlighet med de av byrådirektör Larsson uppdragna linjerna, vilken framställning lantbruksnämnden med tillstyrkan vidarebefordrade till lantbruksstyrelsen. Den 28 december samma år begärde kungl. lantbruksstyrelsen kungl. domänstyrelsens yttrande över framställningen. Domänstyrelsen lämnade sitt yttrande först den 9 april 1956 och avstyrkte härvid.

På begäran av lantbruksstyrelsen uppdrog statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet den 26 oktober åt domänstyrelsen att företaga en saluvärdering av de till stödskogslotter fö-

Interpellation ang. ytterligare utredning rörande övnings- och skjutfält för IV militärområdet och infanteriets skjutskola

reslagna områdena å kronoparken. Denna utredning blev färdig i början av år 1957, och i följd härav uppdrog köparna åt civiljägmästaren Jörgen Hansen och Gunnar Åkerblom, RLF:s riksförbund, att granska den av domänstyrelsen upprättade värderingen. Från köparnas sida överlämnades till kungl. lantbruksstyrelsen den 12 juli 1957 förslag till köpeskilling av de två berörda stödskogslotterna.

Jag är underrättad om att det efter denna tidpunkt förekommit överläggningar mellan lantbruksstyrelsen, domänverket och jordbruksdepartementet rörande köpeskillingen för de här nämnda skogslotterna, men hittills har berörda lantbrukare icke erhållit något som helst svar på sin framställning.

Frågan om skogskompletteringen i Nöttja har nu varit aktuell så länge, att man nästan måste anlägga historiska perspektiv på densamma. Ur såväl bygdens som de enskilda jordbrukarnas synpunkt är det angeläget att frågan snarast löses, antingen som särskild åtgärd eller i samband med att proposition framlägges på grundval av jordbruksrationaliseringsutredningens betänkande angående komplettering av jordbruk med skogsmark.

Med stöd av vad jag här har anfört anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet ställa följande fråga:

Är herr statsrådet beredd att medverka till en sådan behandling av frågan om komplettering av nämnda jordbruksfastigheter i Nöttja med skogsmark, att ärendet kan föreläggas vårriksdagen 1959, antingen i särskild proposition eller i samband med att proposition framlägges på grundval av jordbruksrationaliseringsutredningens betänkande angående komplettering av jordbruk med skogsmark?

Denna anhållan bordlades.

§ 12

Interpellation ang. ytterligare utredning rörande övnings- och skjutfält för IV militärområdet och infanteriets skjutskola

Ordet lämnades på begäran till

Herr GUSTAFSSON i Kårby (cp), som yttrade:

Herr talman! Försvarets fastighetsnämnd har enligt givet uppdrag till Kungl. Maj:t överlämnat betänkande med förslag angående anskaffande av ett övnings- och skjutfält för IV militärområdet. Förslaget innebär att detta övnings- och skjutfält, tillika övnings- och skjutfält för infanteriskjutskolan, skall anordnas delvis inom och i anslutning till Gullbergs kronopark nordväst om sjön Roxen i östergötlands län.

Chefen för armén har i bilaga till »Underlag för mark- och byggnadsprogram för armén» anfört att ett artilleriskjutfält, för att bl. a. medge skarp-skjutning med alla förekommande pjästyper, bör ha en storlek av 15×35 km, och ett samövningsfält bör, bl. a. från säkerhetssynpunkt, ha en storlek av 15×30 km. Fastighetsnämnden föreslår nu att Gullbergsområdet, med storleksordningen 10×17 km, skall vara acceptabelt. Förklaringen härtill ligger däruti att man avser att använda Karlsby kronopark, väster om och utanför det föreslagna området, som batteriplats vid artilleriskjutningar.

Var och en som jämför chefens för armén mening om storleken av ett ifrågasatt övnings- och skjutfält och det föreliggande förslaget frågar sig hur dessa två meningar kan sammanfalla. I samtliga yttranden över förslaget, som avgivits av de lokala myndigheterna, har uttalats farhågor för att denna kompromiss angående storleksordningen kan komma att leda till att en ytterligare utökning av skjutfältsområdet inom kort skall komma att visa sig erforderlig.

Interpellation ang. ytterligare utredning rörande övnings- och skjutfält för IV militärområdet och infanteriets skjutskola

Länet uppdelas nu av vattensystemet Motalaviken — Boren — Roxen — Glan — Bråviken så, att vägar, järnvägar, högspänningsledningar m. m. icke kan framföras mellan norra Östergötland och länets södra delar utom på vissa relativt begränsade områden. Om Gullbergsområdet, eventuellt jämte Karlsbyområdet, skall användas för militärt ändamål uppkommer en ytterligare avskärning av norra länsdelen från den södra. De i norra Östergötland belägna kommunerna har icke tillfredsställande försörjningsmöjligheter, vilket visas av att man med statligt stöd genom företagareföreningen sökt medverka till en bättre försörjningsbas. En ytterligare isolering av de norra bygderna, därest fältet inom kort måste utökas, skulle bli katastrofal.

Även om området begränsas i enlighet med förslaget kommer ett skjutfält inom Gullbergsområdet att medföra stora olägenheter. Den fast bosatta befolkningen inom det planerade området fördelar sig på cirka 185 hushåll, omfattande i runt tal 625 personer. Skjutfältets anordnande kommer självfallet dessutom att påverka utkomstmöjligheterna för hantverkare, servicefolk och andra rörelseidkare utanför fältet genom avfolkningen inom området.

De berörda kommunernas skatteunderlag kommer att förändras liksom i många fall problemen på skolområdet kommer att bli stora.

Förslaget öppnar många problem av social och ekonomisk natur som utredningen inte i detalj anvisar lösning på. Man föreslår att en särskild kommitté med lokal anknytning skall få i uppdrag att lösa alla dessa grundläggande spörsmål.

Utredningens ekonomiska kalkyler rörande själva fältets anläggning, anläggning av nya vägar etc. har av de lokala myndigheterna bedömts som vaga och i vissa hänsenden ofullständiga.

På grund av den militärtekniska utvecklingen, de sociala och ekonomiska konsekvenserna och önskemålet att inte totalt spolia en gammal kulturbygd torde det få anses nödvändigt, att den föreliggande frågan göres till föremål för nya överväganden, detta inte minst med hänsyn till de lokala myndigheternas yttranden över det föreliggande förslaget och den enhälliga opinion som stöder desamma.

Med hänvisning härtill anholder jag om andra kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för försvarsdepartementet få framställa följande fråga:

Avser herr statsrådet att låta företaga en ny, förutsättningslös utredning angående övnings- och skjutfält för IV militärområdet och infanteriets skjutskola innan fastighetsnämndens förslag om det s. k. Gullbergsfältet förelägges riksdagen för avgörande?

Denna anhållan bordlades.

§ 13

Anmäldes, att riksdagen tillställts Kungl. Maj:ts skrivelse nr B 41, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet.

Denna skrivelse bordlades.

§ 14

Till bordläggning anmäldes fullmäktiges i riksgäldskontoret skrivelse med överlämnande av betänkande med förslag angående ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande.

§ 15

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 14.17.

In fidem
Sune K. Johansson

Fredagen den 17 oktober

Kl. 14.00

Förhandlingarna vid detta sammanträde leddes av herr förste vice talmannen.

§ 1

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts å bordet vilande skrivelse, nr B 41, till riksdagen med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Herman Kling att under innevarande riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kansli-deputerade.

§ 2

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet fullmäktiges i riksgäldskontoret på kammarens bord liggande skrivelse med överlämnande av betänkande med förslag angående ersättning för riksdagsmannauppsdragets fullgörande.

§ 3

Föredrogs den av herr *Helén* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till hans excellens herr statsministern angående extraordinära åtgärder från statsmakternas sida med anledning av det rådande läget inom kriminalvården.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 4

Föredrogs herr *Vigelsbos* vid kammarens nästföregående sammanträde gjor-

da, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående vissa jordbrukares svårigheter att fullgöra betalning av räntor och amorteringar å tidigare utlämnade stödlån.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 5

Föredrogs den av herr *Boija* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet angående den svenska textilindustriens aktuella läge och framtidsutsikter.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 6

Föredrogs den av herr *Lothigius* vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till statsrådet fru Lindström angående de svenska insatserna för hjälp till länder, som befinna sig i utveckling mot ett mera industrialiserat och utvecklat ekonomiskt system.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 7

Föredrogs herr *Magnussons* i Borås vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet angående eventuella åtgärder för att förhindra import av textilvaror till dumpingpriser.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 8

Föredrogs den av herr *Christenson* i Malmö vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för handelsdepartementet angående en aktivisering av den svenska handelspolitiken.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 9

Föredrogs den av herr *Gustavsson* i Alvesta vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet angående frågan om komplettering av vissa jordbruksfastigheter med skogsmark.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 10

Föredrogs den av herr *Gustafsson* i Kårby vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet angående ytterligare utredning rörande övnings- och skjutfält för IV militärområdet och infanteriets skjutskola.

Kammaren biföll denna anhållan.

§ 11

Anmäldes följande Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade propositioner:

nr B 42, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Danmark för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet,

nr B 43, angående godkännande av tilläggsavtal till avtalet den 21 december 1949 mellan Sverige och Finland för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet,

nr B 44, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Pakistan för

undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande inkomstskatter, och

nr B 45, angående godkännande av förordnande om uttagande av särskild tullavgift för damstrumpor av nylon-silke m. m.

Dessa propositioner bordlades.

§ 12

Tillkännagavs, att bankoutskottet jämlikt § 21 riksdagsstadgan anmält att till utskottet inkommit

från fullmäktige i riksbanken framställning om pension till Vanja Cecilia Fagerström, född Andersson, änka efter avlidne f. d. sedeltryckaren vid riksbankens sedeltryckeri Primus Emanuel Fagerström, samt

från fullmäktige i riksgäldskontoret framställningar dels angående pension för städerskan vid riksdagshuset Signe Axelsson, dels ock med förslag angående Nordiska rådets svenska delegations ställning och arbetsformer.

Dessa anmälningar bordlades.

§ 13

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna protokoll:

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och herrar vice talmän i riksdagens andra kammare samt de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta kammarens kanslipersonal, den 16 oktober 1958.

Förste stenografen hos kammaren Hans Heimbürger hade på grund av tjänsteresa till utrikes ort anhållit om tjänstledighet från sin befattning hos kammaren under tiden från och med den 16 oktober 1958 och tills vidare. Den begärda ledigheten beviljades, och förordnades stenografen Bertil Arborén att under tiden uppehålla en förste stenograftjänst hos kammaren. Reservstenografen Vera Jansson förordnades

att under samma tid uppehålla Arborens stenografjänst.

Reservstenografen Rolf Lindborg förordnades att under den tid stenografen Sune K. Johansson bestrede sekretärgöromålen inom kammaren uppehålla Johanssons stenografjänst. Till vikarie för Lindborg i hans egenskap av reservstenograf antogs studeranden Arne Löfling.

Kanslisten Pär Kettis hade på grund av tjänstgöring å utrikes ort anhållit om tjänstledighet från sin befattning hos kammaren under tiden från och med den 16 oktober 1958 och till sessionens slut. Den begärda ledigheten

beviljades, och förordnades skatteassistenten jur. kand. Bertil Björnsson att under denna tid uppehålla Kettis kanslistjänst.

In fidem
Sune K. Johansson

Justeras
Patrik Svensson

§ 14

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 14.06.

In fidem
Sune K. Johansson

Tisdagen den 21 oktober

Kl. 16.00

§ 1

Föredrogos var efter annan och remitterades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts å bordet liggande propositioner:

nr B 42, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Danmark för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet,

nr B 43, angående godkännande av tilläggsavtal till avtalet den 21 december 1949 mellan Sverige och Finland för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter å inkomst och förmögenhet,

nr B 44, angående godkännande av avtal mellan Sverige och Pakistan för undvikande av dubbelbeskattning och förhindrande av skatteflykt beträffande inkomstskatter, samt

nr B 45, angående godkännande av förordnande om uttagande av särskild

tullavgift för damstrumpor av nylon-silke m. m.

§ 2

Föredrogos var för sig och lades till handlingarna bankoutskottets å kammarens bord vilande anmälningar jämlikt § 21 riksdagsstadgan att till utskottet inkommit följande framställningar, nämligen

från fullmäktige i riksbanken om pension till Vanja Cecilia Fagerström, född Andersson, änka efter avlidne f. d. sedeltryckaren vid riksbankens sedeltryckeri Primus Emanuel Fagerström, och

från fullmäktige i riksgäldskontoret dels angående pension för städerskan vid riksdagshuset Signe Axelsson, dels ock med förslag angående Nordiska rådets svenska delegations ställning och arbetsformer.

Interpellation ang. ifrågasatt utvidgning av 1956 års klientelundersökning rörande ungdomsbrottslingar

§ 3

Interpellation i anledning av den akuta bristen på medicinskt utbildad personal

Ordet lämnades på begäran till

Fru BOMAN (h), som anförde:

Herr talman! Bland de nyuppförda psykiatriska avdelningarna, anslutna till landstingens eller de landstingsfria städernas lasarett, är bristen på personal så betydande att ifrågavarande avdelningar endast kunnat delvis beläggas. Så är t. ex. den psykiatriska avdelningen vid lasarettet i Boden med undantag för barnavdelningen endast belagd till en tredjedel och motsvarande avdelning vid lasarettet i Eskilstuna till hälften.

På grund av det stora behovet av psykiatriska vård- och behandlingsformer är det angeläget, att alla de åtgärder, som är möjliga, vidtages för att råda bot mot personalbristen.

Framst gäller det att komma till rätta med bristen på medicinskt utbildad personal — läkare och sjuksköterskor. Vi har i dag en brist på 400—500 läkare, och beträffande sjuksköterskorna finns det omkring 7 000 sådana, som icke är yrkesverksamma.

Vad gäller bristen på sjuksköterskor torde den främsta orsaken vara den höga giftermålsfrekvensen — av landets 19 000 sjuksköterskor är omkring 7 000 icke yrkesverksamma, alltså drygt 37 procent. Denna siffra borde kunna väsentligen nedbringas genom inrättande av fler deltidstjänster, individuellt avpassade arbetstider, smidigare beskattningsregler o. d.

Under återopande av vad som anförts får jag hemställa om andra kammarens tillstånd att till herr statsrådet och chefen för inrikesdepartementet ställa följande fråga:

Vilka direkta åtgärder ämnar herr

statsrådet vidtaga för att komma till rätta med den akuta bristen på medicinskt utbildad personal, särskilt såvitt gäller psykiatrien?

Denna anhållan bordlades.

§ 4

Interpellation ang. ifrågasatt utvidgning av 1956 års klientelundersökning rörande ungdomsbrottslingar

Herr HEDIN (h) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Alla tecken talar för att ungdomsbrottsligheten är i starkt tilltagande och dessutom tenderar att tränga ned i allt yngre åldersgrupper och anta allt grövre former.

I första hand synes det vara nödvändigt att snarast vidtaga praktiska åtgärder för att söka stävja denna utveckling, men lika viktigt synes det mig vara att på längre sikt vidtaga lämpliga förebyggande åtgärder. För att kunna bedöma var sådana åtgärder bör sättas in måste självfallet orsakerna till brottsligheten så långt möjligt klarläggas. Enligt min och mångas uppfattning är grundorsaken att finna i den brist på fasta normer och moralbegrepp, som i hög grad kännetecknar vår tid.

I en motion till 1957 års riksdag av herr Staxäng m. fl. hemställdes »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att den av Kungl. Maj:t föranstaltade 1956 års klientelundersökning rörande ungdomsbrottslingar även måtte omfatta en undersökning i vad mån ungdomsbrottslighetens grundorsak bottnar i en bristfällig kristendomsundervisning och fostran i hem och skola».

I allmänna beredningsutskottets utlåtande nr 2 i anledning av denna motion anfördes bl. a.: »Såvitt utskottet kunnat finna, föreligger i direktiven för utredningen icke något hinder för

Interpellation ang. ifrågasatt utvidgning av 1956 års klientelundersökning rörande ungdomsbrottslingar

upptagande av de i motionen framförda frågorna. Utskottet har vidare inhämtat, att de tests som skall användas vid undersökningen ännu icke fastställts och att utredningens uppmärksamhet redan fästs på motionärernas önskemål genom framställningar från annat håll. Någon riksdagens skrivelse i ämnet synes därför icke påkallad utan utskottet hemställer, att motion II: 431 må anses besvarad genom vad utskottet ovan anför.»

Med hänvisning till vad jag här har anförts anhåller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för justitiedepartementet få framställa följande frågor:

1) Vill herr statsrådet meddela kammaren huruvida någon undersökning i motionens syfte skett inom 1956 års klientelundersökning?

2) Om så ej skulle vara fallet, vill då herr statsrådet medverka till att en sådan undersökning kommer till stånd inom klientelundersökningen eller på annat lämpligt sätt?

Denna anhållan bordlades.

§ 5

Anmäldes, att till herr talmannen under sammanträdet avlämnats en motion, nr B 261, av herr *Dickson*, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret skrivelse med överlämnande av betänkande med förslag angående ersättning för riksdagsmannauppslagets fullgörande.

Denna motion bordlades.

§ 6

Upplästes följande till kammaren inkomna läkarintyg och ansökan:

Riksdagsman Lars Eliasson, född 8/12 1914, Baggärdet, Korsnäs, som för närvarande vårdas på Falu lasarets medicinska avdelning, är på grund av sjukdom oförmögen att delta i riksdagsarbetet under tiden 20/10—15/11 1958.

Falu lasarett den 19/10 1958

Olle Hogeman

Lasaretsläkare, medicinska avdelningen

Till

Talmannen i Riksdagens andra kammare

För att fullgöra uppdraget som medlem av svenska FN-delegationen får jag härmed vördsamt anhålla om ledighet från riksdagsarbetet fr. o. m. den 20 oktober till höstsessionens slut.

Stockholm den 16 oktober 1958

Leif Cassel

Kammaren beviljade herr Eliasson i Sundborn ledighet från riksdagsgöromålen under tiden den 20 oktober—den 15 november 1958.

Herr Cassels anhållan bifölls.

§ 7

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes här efter kl. 16.07.

In fidem

Sune K. Johansson